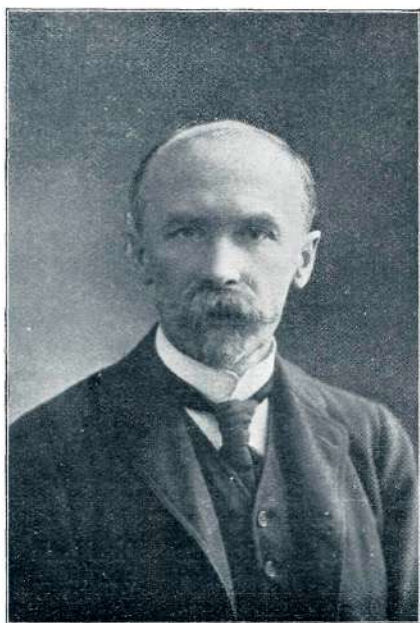

njihovih najslavnejših kraljev od Boleslava Hrabrega do Jadvice in Jagiela in Vladislava Varnelskega, Jana Sobieskega pa do kneza Jožefa Poniatowskega, ki je padel pri Lipskem, braneč s svojo poljsko četo povratek francoskih vojsk Napoleona. V tej zgodovini najdemo slavne državnike, kakor kardinala Olešnickega, hetmana Tarnowskega in velikega hetmana Zakojskega itd., kakor tudi najslavnejše poljske pisatelje vseh dob z Adamom Mickiewiczem na čelu. Medtem ko je bilo treba druge slovanske narode šele umetno pridobivati za slovanstvo in širiti med njimi to idejo z velikim trudom in večkratnimi neuspehi, je vzrastla in se širila ona med Poljaki po naravnem zgodovinskem razvoju, takorekoč sama od sebe. Iz preteklega stoletja imamo med Poljaki imena knezov Czartoryskih, knezov Sapiehov, knezov Lubomirskih, ki goje slovansko idejo takorekoč tradicionalno iz rodu do rodu.

Nastop in delovanje profesorja Zdziechowskega ne pomeni torej nobenega preobrata med poljskim narodom in pravzaprav tudi nobene nove struje med slovanstvom, ampak je samo nova

Zasluga profesorja Zdziechowskega je, da je ob času, ko je slovanska ideja zašla na negotova pota in takorekoč začenjala izgubljati tla pod nogami, posegel vmes s svojim špekulativnim duhom in jo obrnil nazaj k starim tradicijam: Zaveza z moderno svetovno kulturo, vrnitev k staremu tradicionalnemu slovanofilstvu, kateremu je dodal

PROF. DR. M. ZDZIECHOWSKI.

faza v razvoju ideje, ki je bila že davno pred njim ter je nastopala včasih z večjim, včasih z manjšim poudarkom in uspehom. Ker stvar sama na sebi ni nova, ji je tudi težko dati novo ime in raditega so tudi vsa zgoraj navedena imena, s katerimi so jo poizkušali krstiti, večalimanj neprimerna in neskladna.

ŠKOF HRYNIEWECKI.

več idejne vsebine in katero je izkušal globlje pronikniti s filozofično špekulacijo.

Profesor dr. Maryan Zdziechowski je bil rojen leta 1861. na deželi pod Minskim kot potomec starega poljskega plemstva, naseljenega na Beloruskem. Gimnazijo je obiskoval v Minsku od leta 1873. do 1879. To je bil čas po zadnji poljski vstaji, ko je poljski narod popolnoma upadel na duhu in izčrpal takorekoč vse svoje sile. Rusifikacija je pritiskala z najbrutalnejšo silo in se je vrgla zlasti na kraje, kjer poljski element ne prebiva kompaktno, ampak je kmetsko prebivalstvo rusinske ali beloruske narodnosti, Poljaki pa predstavljajo zlasti višje vrste prebivalstva, meščanstvo in plemstvo na deželi, kakor na Ukrajini, Podolju in Volinju in po Beloruskem. Boj, katerega je sedaj začela ruska vlada, se je vedel v znamenju barbarstva. Ruska birokracija namreč ni dvigala kulture maloruskega in beloruskega prebivalstva, da bi tako zatopila že obstoječo poljsko katoliško kulturo, ki je imela svoje središče v plemenitaških dvorih in med inteligenco po mestih, ampak obratno, hotela je iztrebiti in uničiti to kulturo, da bi ona ne imela vpliva na preprosto ljudstvo. Ako bi se